

Jäljennös

N:o 14/1985/1

DN:o 81111

12. 35 85

Viikari

17.11

*E: J. Viikari
Kirkko- ja
16.11.85*

*Näht. numero 1148 III b
Majuri H. Viikari
Länsi-Suomen Vesi- ja
Länsi-Suomen Vesi- ja*
LÄNSI-SUOMEN VESIOIKEUDEN PÄÄTÖS

Hämeenlinnan kaupungin hakemukse
Katiskosken padolla noudatettava
padotus- ja juoksutussäännön sek
Alajärvestä tapahtuvan veden joh
tamista koskevan luvan muuttami-
seksi Hämeenlinnan kaupungissa se
kä Janakkalan, Rengon ja Hattular
kunnissa. Annettu Helsingissä
maaliskuun 11 päivänä 1985.

Viikari
Helsingin vesipiirin
vesitoimistolle.....

Helsingissä, Länsi-Suomen vesioikeuden kansli-

assa maalisk. kuun 11 päivänä 1985

Majuri H. Viikari
S-37/2234/1

Asiakirjoista saadaan tietää seuraavaa:

Toinen vesistötoimikunta on 26.5.1959 antamallaan päätöksellä n:o 9/1959 myöntänyt asutushallitukselle valtion edustajana luvan Hattulan ja Vanajan kunnissa olevien Alajärven sekä Iso- ja Pikku-Munakasjärvien laskemiseen muun muassa seuraavilla lupaehdoilla:

"3) Hakijan toimesta ja kustannuksella on vesilaitoksen par-
toon sen ylävirran puolelle asetettava senttimetrijaoitukse-
lla varustettu vedenkorkeusasteikko, johon jäljempänä lupa-
ehdossa 6) mainitut korkeudet 98,10 m, 98,20 m, 98,25 m ja
98,40 m on selvästi merkitty."

"6) Katiskosken uudelleen rakennetulla vesilaitoksen padolla
on vedenjärjestely siten suoritettava, että kevättulvan las-
keuduttua padolla korkeuteen 98,20 m on sekä säännöstelyauk-
ko että tulva-aukko suljettava ja pidettävä helmikuun 1 päi-
vään saakka jatkuvasti suljettuina, ellei vedenkorkeus pa-
dolla ylitä korkeutta 98,40 m, jolloin mainittuja aukkoja
on tämän korkeuden ylittämisen estämiseksi riittävästi avatta-
va. Milloin vedenkorkeus vähävetisinä kausina laskee padol-
la korkeuteen 98,25 m, uittoaukkoa ei saada avata muutoin
kuin uiton toimittamista varten. Helmikuun 1 päivänä on pa-
don säännöstelyaukkoa ryhdyttävä vähitellen avaamaan niin,
että mainittu aukko on maaliskuun 1 päivänä kokonaan auki.
Kevättulvan alkaessa ja vedenpinnan noustua padolla korkeu-
delle 98,10 m on myös sekä tulva- että uittoaukko avattava.

Maksuitta

Padon avaukset on niin suoritettava, ettei haitallista tulva-aaltoa aiheudu alapuolisessa vesistössä."

Länsi-Suomen vesioikeus on 23.5.1975 antamallaan päätöksellä n:o 56/1975 Y myöntänyt Hämeenlinnan kaupungille luvan veden johtamiseen Räikälänjoen vesistön Alajärvestä, johdetun veden imeyttämiseen Hattelmalan harjun Ahveniston pohjavesiesiintymän lisäämiseksi sekä vedenoton lisäämiseen Ahveniston pohjaveden ottamosta muun muassa seuraavilla lupaehdoilla:

"1) Juoksutusta Alajärvestä ja sen alapuolisista Iso- ja Pikku-Munakasjärvistä hoidetaan Katiskosken padon avulla toisen vesistötoimikunnan 26.9.1959 antaman, luvan myöntämistä Alajärven sekä Iso- ja Pikku-Munakasjärvien laskeamiseen Hattulan ja Vanajan kunnissa koskevan lupapäätöksen lupaehtojen mukaisesti kuitenkin niin, että jatkuvan juoksutuksen Katiskoskella on oltava vähintään 70 l/s. Juoksutuksen on omistajan sitä halutessa tapahduttava ensisijaisesti kalankasvatuslaitoksen kautta."

"3) Luvan saaja saa ottaa vettä Alajärvestä tekopohjaveden muodostamista varten enintään 6 000 000 m³ vuodessa, kuitenkin enintään 20 000 m³ vuorokaudessa. Vettä ei kuitenkaan saa ottaa, jos vedenkorkeus Katiskosken padolla on seuraavan murtoviivan määrittelemiä korkeuksia alempana järvenlaskusuunnitelman tasossa:

1.5.	98,25 m	(NN +98,15 m)
15.9.	98,25 m	(NN +98,15 m)
15.3.	97,80 m	(NN +97,70 m)
30.4.	97,80 m	(NN +97,70 m)"

Hämeenlinnan kaupunki on 7.5.1981 päivätyllä hakemuksella pyytänyt lupaa hoitaa juoksutusta Katiskosken padolla noista päätöksistä poiketen siten, että kevättulvaa edeltävä vedenkorkeuden alennus Katiskosken padolla suoritetaan säännöstelyaukon täydellisen avaamisen sijasta 0,30 metrin suuruisena, Voimassa olevien lupapäätösten mukaan juoksutettaessa alenisi vedenkorkeus Katiskoskella kevättalvella noin 0,6 - 0,7 m ja Alajärvellä noin 0,4 m, josta aiheutuisi tarpeettomia vahinkoja mm. kalastolle ja laiturirakenteille. Alen-

nusta ei tästä johtuen olekaan suoritettu täysimääräisenä. Lisäksi kaupunki hakee muutosta vesioikeuden 23.5.1975 antaman päätöksen lupaehdon 3) määrittelemään vedenotto-oikeuteen 30.4. - 15.5. välisenä aikana siten, että vedenotto on luvallista, jos vedenkorkeus Katiskoskella on viivan 30.4. NN +97,70 m - 15.5. NN +98,15 m yläpuolella.

Vesioikeuden päätettyä 11.5.1981, että hakemus oli käsiteltävä katselmustoimituksessa, ja pyydettyä vesihallitusta määräämään toimitusinsinööriin, vesihallitus on 9.9.1981 määrännyt dipl.ins. Timo Mäkelän ja 7.7.1982, peruuttaen Mäkelälle annetun määräyksen, toimitusinsinööri Jukka Leinosen suorittamaan katselmustoimituksen.

Katselmustoimituksen tultua suoritetuksi on toimitusmiesten lausunto pidetty yleisesti nähtävänä Hämeenlinnan kaupungissa sekä Janakkalan ja Rengon kunnissa 25.10.1983 lähtien ja Hattulan kunnassa 24.10.1983 lähtien.

1) Toivo Hirvonen, Matti Pekarila, Anna-Leena Vällä, Hannu Jokisuo, Aimo Kauppi, Risto Lehtonen, Pirkko Kivikko, Veikko Kiuru, Toivo Lampola, Matti Ylitalo, Olavi Hovila ja Kalle Sipilä Alajärven ja Alajoen rannan omistajina, yhteisesti, ilmoittavat jyrkästi vastustavansa juoksutussäännön muutosta peltotöille aiheutuvan haitan vuoksi. Mikäli kaupungille myönnetään lupa toimitusmiesten lausunnossaan esittämällä tavalla, heille tulee korvata kaikki haitat, vahingot ja muut edunmenetykset täysimääräisesti. Tämä heidän käsityksensä mukaan edellyttää toimituksen palauttamista toimitusmiehille, täydentävää katselmustoimitusta varten.

2) Hämeen kalastuspiirin kalastustoimisto katsoo, että hanke on kalatalouden kannalta periaatteessa myönteinen ja toimitusmiesten esittämät lupaehdot oikeansuuntaiset. Lupaehdotesityksessä esitettyä velvollisuutta tarkkailla hankkeen vaikutuksia Katiskosken ja Kernaalanjärven välisen vesistön osan kalastoon tulisi laajentaa siten, että tarkkailuvelvollisuus koskisi myös Alajärven kalastoa.

3) Maa- ja metsätalousministeriö ilmoittaa yhtyvänsä Hämeen kalastuspiirin lausunnossa esitettyyn.

4) Vesihallitus ilmoittaa, ettei sillä ole huomauttamista toimitusmiesten lausunnon suhteen.

Hämeenlinnan kaupunginhallitus on antanut selityksen ja toimitusinsinööri lausunnon tehtyjen vaatimusten johdosta.

Vesioikeus on tutkinut tämän asian. Voimassa-olevan luvan mukaisen kevätalennuksen pienentäminen anotuksessa laajuudessa ei ole hakijan vedenhankinnan kannalta välttämätöntä. Kevätalennuksen pienentämisestä aiheutuisi Kokemäenjoen voimalaitosten energianmenetystä talvella suurimman kuormituksen aikana ja vastaavasti ohijuoksutuksen suurenemista kevättulvan aikana. Niinikään tulvavirtaamien kasvaessa aiheutuisi tulvan lisääntymistä Katiskosken ja Kernaalanjärven välisessä vesistönosassa. Näiden syiden vuoksi vesioikeus ottaen tehdyt muistutukset huomioon siten kuin jäljempää ilmenee ja hyläten ne sekä hakemuksen enemmälti harkitsee oikeaksi vesilain 2 luvun 6 §:n 2 momentin, 7 luvun 3 §:n, 9 luvun 2 §:n ja 16 luvun 21 §:n nojalla muuttaa toisen vesistötoimikunnan 26.5.1959 antaman päätöksen n:o 9/1959 lupaehdot 3) ja 6) sekä vesioikeuden 23.5.1975 antaman päätöksen n:o 56/1975 Y lupaehdot 1) ja 3) näin kuuluviksi:

Toisen vesistötoimikunnan päätös 26.5.1959, n:o 9/1959.

"3) Hakijan toimesta ja kustannuksella on vesilaitoksen patoon sen ylävirran puolelle asetettava senttimetrijaoituksella varustettu vedenkorkeusasteikko, johon jäljempänä lupaehdossa 6) mainitut korkeudet 98,40 m (NN +98,30 m) ja 98,00 m (NN +97,90 m) on selvästi merkitty. Alajärven vedenkorkeuden mittaamiseksi asetettuun Koskensillan asteikkoon on vastaavasti merkittävä korkeus 98,50 m (NN +98,40 m)"

"6) Katiskosken uudelleen rakennetulla vesilaitoksen padolla on vedenjärjestely siten suoritettava, ettei vedenkorkeus Alajärnessä ylitä korkeutta 98,50 m (NN +98,40 m) eikä Katiskosken padolla ylitä ylärajaa, jota kuvaavan murtovii-

van taitepisteet ovat:

1.1.	98,40 m	(NN +98,30 m)
15.3.	98,00 m	(NN +97,90 m)
31.3.	98,00 m	(NN +97,90 m)
15.4.	98,40 m	(NN +98,30 m)
31.12.	98,40 m	(NN +98,30 m)

Juoksutuksen Katiskoskella on oltava vähintään 70 l/s ja sen on omistajan sitä halutessa tapahduttava ensisijaisesti kalankasvatuslaitoksen kautta.

Ylärajan ylittymisen estämiseksi tapahtuva juoksutuksen muutos saa olla avoveden aikana enintään 1,0 m³/s vuorokaudessa ja talviolosuhteissa enintään 0,3 m³/s vuorokaudessa. Padon avaukset on niin suoritettava, ettei haitallista tulva-aalto aiheudu alapuolisessa vesistössä."

Vesioikeuden päätös 23.5.1975, n:o 56/1975 Y.

"1) Juoksutusta Alajärvestä ja sen alapuolisista Iso- ja Pikku-Munakasjärvistä hoidetaan Katiskosken padon avulla toisen vesistötoimikunnan 26.5.1959 antaman ja vesioikeuden 11.3.1985 muuttaman, luvan myöntämistä Alajärven sekä Iso- ja Pikku-Munakasjärvien laskemiseen Hattulan ja Vanajan kunnissa koskevan lupapäätöksen lupaehtojen mukaisesti."

"3) Luvan saaja saa ottaa vettä Alajärvestä tekopohjaveden muodostamista varten enintään 6 000 000 m³ vuodessa, kuitenkin enintään 20 000 m³ vuorokaudessa. Vettä ei kuitenkaan saa ottaa, jos vedenkorkeus Katiskosken padolla on seuraavan murtoviivan määrittlemiä korkeuksia alempana järvenlaskusuunnitelman tasossa:

15.5.	98,25 m	(NN +98,15 m)
15.9.	98,25 m	(NN +98,15 m)
15.3.	97,80 m	(NN +97,70 m)
30.4.	97,80 m	(NN +97,70 m)
15.5.	98,25 m	(NN +98,15 m)"

(SEURAA VALITUSOSOITUS)